

hvorefter Majoriteten, som støtter Regjeringens Forslag, siger, at man skal tage Forslaget som noget Forbigaaende, idet den er overbevist om, at Mindretallets Forslag indeholder det rette Princip — ikke eet Ord findes der, som siger dette med klare Ord, og det ærede Medlem her bagved siger accurat det Modfatte med klare Ord (Klein: Ja!). Ja, det er rigtigt, det er aabent, hold Dem til denne Tilstaaelse paa Fleertallets Vegne, eller ogsaa maa Fleertallet sondre sig fra ham og sige: Vi hylde ikke hans Anskuelse, men i Principet gaar vi med Mindretallet, saa vidste vi idetmindste saa Meget. Ved hvad jeg har sagt, har jeg allerede for en væsentlig Deel gjort opmærksom paa, hvad jeg mener, naar jeg siger, at det Forslag, som foresligger fra Regjeringen, og som Fleertallet understøtter, i dette Øieblik er farligt; det er farligt, fordi det giver en fornødt Bekræftelse til, hvad jeg efter min Betragtning maade anseer for et urigtigt Princip.

Seg skal ikke paany fordybe mig i de Forhandling, der allerede have gjenklinget saa stærkt, som fandt Sted under forrige Behandling, for at godtgjøre, at Stiftesvæsenet efter sin Natur er en Familiesag og nærmest, efter at være en Familiesag, er en Øvrigheds-sag, og at det kun kan blive en Doms-sag, naar Parterne stille sig for Retten. Sondringen mellem hvad der er judicielt og hvad der er administrativt er egentlig den, at Domstolen ikke har at træde til, førend Parterne kræve af den, at den skal dele imellem dem efter Loven, og indtil det Øieblik indtræder, er alt det Øvrige, hvor Regjeringsmyndigheden søger at komme de Private tilhjælp, Øvrigheds-handlinger, der er ingen Øvrigheds-handling, som udføres, uden at den tildeels faar en judiciel Charakter, og det er meget sjældent, at nogen Domsact kan være aldeles fri for, indtil en vis Grad at faae Charakteren af en udøvende Handling, idetmindste bliver den i sin endelige Udvikling ikke ganske fri derfor — der er den egentlige Sondring mellem Doms-magtens Ind-

flydelse og Øvrigheds-magtens Indflydelse, og sondrer man ikke paa det Punkt, saa ubelæder man aldeles ikke det Allermindste af hvad der hidtil har ligget, paa Landet hos Dommerne og her i Kjøbenhavn hos Lands-overretten, thi Ingen veed bedre end netop de Retslærde, at vore Domstole i tidligere Tid have været benyttede til en Mangfoldighed af Øvrigheds-handlinger, altsaa administrative Handlinger. Det stæer endnu i en ganske overrørentlig uvidet Grad i forskjellige Dele af Monarchiet, og det har været Tilfældet her i en meget betydelig Grad, og jeg paastaar, at saaledes som Stiftesvæsenet har været omkring i Landet hos de forskjellige der ansatte Dommere, har det været hos dem, ikke paa Grund af at de ere Dommere, men fordi de tillige handle paa Øvrighedens Vegne. Det er gjentagne Gange blevet sagt, at man ved at vedtage Mindretallets Forslag præjudicerer den kommende Retsordning; dertil svarer jeg: Dersom man præjudicerer den kommende Retsordning ved, at man giver et bestemt Exempel paa, at man vil sondre Bestyrelsesvæsenet fra Doms-væsenet, saa er det ganske vist, at man ved at vedtage Forslaget præjudicerer den kommende Retsordning, men man præjudicerer da paa den Maade, at man aabner Veien, som man skal gaar, man gjør, saa at sige, den første nødvendige Approche for at kunne styde Bresten i den Fæstning, som gjør Modstand mod § 76 i Grundloven. Mener man derimod, at naar det først er antaget, at det, vi nu skulle trægte efter, er lidt efter lidt at faae Sagerne ordnede, skulde Forslaget, saaledes som det foresligger, præjudicere Noget, saa kan jeg ikke forstaa det. Man har gjort Indsigelse mod Forslagets forskjellige Bestemmelser; dersom disse Indvendinger havde været alvorlige, saa havde vi seet dem træde frem ved anden Behandling som Endringsforslag, idet de ærede Herrer jo dog umulig kunde være sikre paa, at Forslaget ikke skulde kunne vinde Fleerhed for sig.